

Les esglésies de la Vall de Bianya han rebut aquest cap de setmana una injecció de creació contemporània

Nova vida al romànic

Maria Palau
LA VALL DE BIANYA

A la petita església medieval de Sant Andreu de Socarrats de la Vall de Bianya, no hi entra pràcticament mai la llum del sol. És un cau inquietant, fosc i humit, entaforat en una vegetació lliure, espessa i amenaçadora. Però res la va poder protegir, el 1936, de les flames que van arrasar els seus tresors artístics. No va quedar ni un trist retaule dempeus. Només es va salvar un altar barroc. Senzillament, perquè no es trobava a l'interior del temple. A principi de segle, l'atzar el va traslladar fins a l'Argentina. I avui continua custodiat en un museu d'aquest país, lluny de la Garrotxa.

Sant Andreu de Socarrats ha pogut tornar a presumir de patrimoni artístic aquest cap de setmana. De formes i d'intencions molt diferents de les que es van gestar en els seus orígens, però amb una espiritualitat que ben segur que ha sentit, si més no familiar. Una espiritualitat

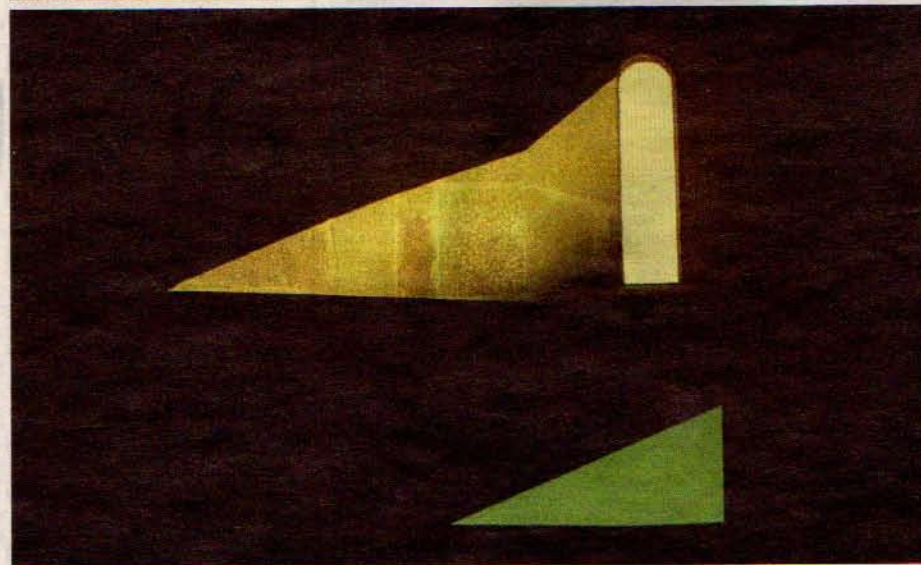
contemporània amb artistes de la sensibilitat d'Anna Manel·la, que ha poblat els exteriors de l'esglesia amb les seves figures blanques allargassades i de mirades fràgils i introspectives. L'art delicat, espectral i tan còmpredor d'Anna Manel·la i el de sis creadors més ha trobat un encaix inesperat en el ric llegat romànic de la Vall de Bianya, gràcies a una iniciativa que han promogut l'associació Binari i l'Ajuntament, i que té un futur prometedor: la Bianyal.

Per a aquesta primera edició, s'han fet tres itineraris —dos dissabte i un diumenge, amb un ple to-

La Bianyal neix amb l'ambició de dotar el patrimoni de renovats sentits i percepcions

tal i excel·lents sensacions per continuar l'aventura— per intervencions artístiques efímeres en quatre esglésies situades en una zona on hi ha una alta concentració de construccions supervivents d'un dels primers romànics del país, del segle XII, a la vora d'una quinzena. A l'amagatall de Sant Andreu de Socarrats, Job Ramos també hi va concebre una instal·lació específica que, justament, especulava amb la claror que el fred temple sempre ha defugit. La projecció d'un poderós raig de llum penetrant la minúscula obertura de l'absis donava un efecte de calidesa insòlita en els prop de mil anys d'història de l'ermita.

Per als artistes participants, tots ells vinculats al territori, el repte va ser exactament el mateix: acoblar les seves creacions en l'ànima històrica, arquitectònica i natural de la vall per tal de fer-ne aflorar nous sentits i percepcions. Kenneth Russo, a través d'una aplicació per a mòbils que explora els exten-

Pintura d'Arnau Bielsa, als afores de Sant Pere Despuig, i instal·lació de Job Ramos, a l'interior de Sant Andreu de Socarrats ■ ELPUNTAUVI / @ALMIRALLSERRA

sos dominis del farro. O Quim Domene, tot dignificant els racons inhòspits i marginals de Sant Martí de Solamal —la pica baptismal, l'armari per guardar els ciris...— amb exvots de fotografies de fragments del seu propi cos.

A Sant Pere Despuig, la pintura d'Arnau Bielsa es va adjudicar un comunicador, una modesta estructura de pedra que els sacerdots feien servir per esparitar el mal temps. Biel-

sa exorcitza el corrent pictòric de l'Escola d'Olot en unes obres que imploren la necessitat dels artistes joves d'expressar-se d'una manera diferent, d'acord amb els nous temps, però també amb pintura i amb paisatges.

En totes les intromissions en aquests espais sagrats hi havia, és clar, un gest irreverent. Les *vanitas* de la fotògrafa Clara Oliveras, fetes amb objectes kitsch, oferien un punt

de vista de la mort i el més enllà del tot desacomplexat. Però el més iconoclasta va ser Narcís Coderch, que va omplir Santa Margarida de Bianya amb morçacos reliquiariis i amb una verge molt pop que va deixar en segon pla la imatge gòtica d'alabastre que presideix l'altar de l'església, una de les poques que es conserven *in situ*. Una entesa simpàtica entre religió i humor en aquesta singular Bianyal. ■